

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY  
Kalevankatu 4  
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

24.8.2012

Valtiovarainministeriö  
Vero-osasto

PL 28  
00023 VALTIONEUVOSTO

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö 5.7.2012 VM132:00/2011

## **LAUSUNTOPYYNTÖ SOKERIVEROTUSTA SELVITTÄVÄN TYÖRYHMÄN VÄLIRAPORTISTA**

Valtiovarainministeriön asettama sokeriverotyöryhmä esittelee väliraportissaan perusteellisesti sokeripitoisten tuotteiden verotukseen liittyvää taustatietoa sekä erilaisia sokeri- ja makeisveromalleja. Työryhmä linjaa eri vaihtoehtoista myös alustavia johtopäätöksiä.

Väliraportissa on tunnistettu nykyisen makeisveron kilpailuneutraliteettiin liittyvät ongelmat. Toisaalta makeisvero on täyttänyt sille asetetut fiskaaliset tavoitteet, eikä se ole lisännyt kohtuuttomasti yritysten tai tulliviranomaisten hallinnollista taakkaa.

Nykyisen veron kehittämiseksi työryhmä esittelee erilaisia vaihtoehtoja, jotka ovat kokonaissokeripitoisuuteen perustuva malli, lisättyyn sokeriin perustuva malli, nykyisen makeisveron kehittämiseen perustuva malli, makeisveron ja sokeriveron yhdistelmämalli sekä arvonlisäverotukseen perustuva malli.

Jokaiseen malliin liittyy omia heikkouksia ja omia vahvuuksia. Tyypillisesti kokonaissokeripitoisuuteen tai lisättyyn sokeriin tai näiden yhdistelmään perustuvat mallit poistavat nykyiseen makeisveroon liittyvän kilpailuneutraliteettiongelman makeisten ja esimerkiksi keksien välillä. Osa malleista myös kannustaisi valmistajia kehittämään terveellisempiä tuotteita.

Edellä mainittuihin sokeriveromalleihin liittyy kuitenkin myös ongelmia, joita ovat muun muassa luotettavan tiedon saaminen ulkomailla valmistettujen tuotteiden ominaisuuksista, veron kertaantuminen tuotannossa sekä EU:n valtiontuki tai syrjimättömyysvaatimukset. Veron kertaantumisen estäminen palautusjärjestelmän avulla olisi hallinnollisesti esimerkiksi hyvin kallis menetelmä.

Erityisen ongelmallisia ovat kuitenkin EU-säädökset. Valtiontukisäännösten vuoksi kokonaissokeripitoisuuteen perustuva malli on käytännössä mahdoton, jos kasvikset ja hedelmät halutaan pitää sokeriveron ulkopuolella. Lisäksi EU-

oikeus kieltää lisättyyn sokeriin perustuvan mallin, jos tuontituotteisiin kohdistuu raskaampia velvoitteita kuin kotimaisiin tuotteisiin.

Suomen ei kannata tässä vaiheessa lähteä kehittämään sokeriveromallia, sillä lähtökohdat ovat erittäin vaikeat ja kyseessä on verotuotoiltaan melko pieni vero. On myös huomattava, että esimerkiksi Tanska pohtii sokeriverosta luopumista varsin lyhyen voimassaoloajan sisällä.

Arvonlisäverotukseen perustuva malli, jossa valittujen elintarvikeryhmien arvonlisävero korotettaisiin yleisen verokannan tasolle, olisi teoriassa yksinkertainen vaihtoehto. Malli edellyttäisi kuitenkin muutoksia arvonlisäverodirektiiviin, minkä lisäksi muutokset olisivat todennäköisesti EU-oikeiden vastaisia. Tämä vaihtoehto ei siten ole realistinen.

Käytännössä toimivin vaihtoehto on laajentaa nykyisen makeisveron veropohja kekseihin ja muihin makeisiin leivonnaisiin. Samoihin tullinimikkeisiin kuuluu myös ruokaleipä, joka olisi hyvä rajata veron ulkopuolelle. Rajauksen soveltuvuus EU-oikeuden vaatimusten kanssa tulee selvittää. Ilman leipomotuotteiden veronkiristystä makeisveron nykyistä neutraalisuusongelmaa ei voida ratkaista.

**Työryhmän väliraportin perusteella toimivin vaihtoehto on nykyisen makeisveron veropohjan laajentaminen. Muutos tulee tehdä EU-lainsäädäntö huomioon ottaen.**

**Laajempia muutoksia sokeriveron suuntaan ei ole tarkoituksenmukaista tehdä tässä vaiheessa.**

**Makeisvero on täyttänyt sille asetetut fiskaaliset tavoitteet ilman, että makeisten hinta on noussut kohtuuttomaksi. Terveyshaittoihin kohdistuvia makeisten ja virvoitusjuomien valmisteveroja on mahdollista korottaa myös jatkossa, kun verojärjestelmän painopistettä siirretään kulutusverotuksen suuntaan.**

Teemu Lehtinen  
toimitusjohtaja

Minna Punakallio  
pääekonomisti